EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2023/322

av den 18 oktober 2022

med de iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2020, avsnitt II – Europeiska rådet och rådet

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2020, avsnitt II – Europeiska rådet och rådet,

— med beaktande av artikel 100 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av betänkande 2 från budgetkontrollutskottet (A9-0236/2022), och av följande skäl:

A. Enligt artikel 13 i fördraget om Europeiska unionen ska varje institution handla inom ramen för de befogenheter som den tilldelats genom fördragen, i enlighet med de förfaranden, villkor och mål som anges där, och institutionerna ska samarbeta lojalt med varandra.

B. Enligt artikel 317.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ska kommissionen genomföra unionens budget på eget ansvar och med beaktande av principerna om sund ekonomisk förvaltning. Kommissionen ska enligt gällande regelverk ge de övriga EU-institutionerna de befogenheter som krävs för att genomföra de avsnitt av budgeten som berör dem.

C. Enligt artikel 319.1 i EUF-fördraget ansvarar parlamentet ensamt för att bevilja ansvarsfrihet för genomförandet av unionens allmänna budget, och Europeiska rådets och rådets budget utgör ett avsnitt i unionens budget.

D. Enligt artiklarna 235.4 och 240.2 i EUF-fördraget ska Europeiska rådet och rådet (*rådet*) biträdas av rådets generalsekretariat, och generalsekreteraren är till fullo ansvarig för en sund förvaltning av anslagen i avsnitt II i unionens budget.

E. Europeiska rådet och rådet bör, i egenskap av EU-institutioner och mottagare av medel från unionens allmänna budget, vara transparenta och demokratiskt ansvariga inför unionens medborgare och föremål för demokratisk kontroll av sin användning av offentliga medel.

F. I samband med förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet betonar parlamentet i egenskap av ansvarsfrihetsbeviljande myndighet hur viktigt det är att ytterligare stärka EU-institutionernas demokratiska legitimitet gentemot unionsmedborgarna genom ökad transparens och ansvarsskyldighet, där begreppet resultatbaserad budgetering och god förvaltning av personalresurser är centrala inslag.

G. I närmare tjugo år har parlamentets väletablerade och respekterade praxis varit att bevilja ansvarsfrihet för alla unionens institutioner, organ och byråer, avseende deras administrativa utgifter och kommissionen stöder att man fortsätter med denna praxis.

H. Europeiska ombudsmannen (*ombudsmannen*) konstaterade i sitt beslut avseende den strategiska undersökningen OI/2/2017/TE om transparensen i rådets lagstiftningsprocess att rådets praxis i lagstiftningsprocessen utgjorde administrativa missförhållanden och bör åtgärdas för att göra det möjligt för medborgarna att följa unionens lagstiftningsprocess.

I. Domstolens rättspraxis bekräftar skattebetalarnas och allmänhetens rätt till information om användningen av offentliga inkomster.

J. Rådets bristande samarbete i ansvarsfrihetsförfarandet har hindrat parlamentet från att fatta ett välgrundat beslut om beviljande av ansvarsfrihet under mer än tio år nu.

1. Europaparlamentet beklagar att rådet fortfarande vägrar att samarbeta inom ramen för ansvarsfrihetsförfarandet, vilket har tvingat parlamentet att inte bevilja ansvarsfrihet.

2. Europaparlamentet beklagar att Europeiska rådets och rådets budget inte har delats upp i två separata budgetar, vilket parlamentet rekommenderat i tidigare resolutioner om ansvarsfrihet, för att förbättra transparensen, ansvarsskyldigheten och effektiviteten för var och en av de två institutionerna.

3. Europaparlamentet påminner om att centrala resultatindikatorer är ett allmänt erkänt verktyg för att mäta måluppfyllelse. Parlamentet uppmanar rådet att i sina förvaltningsrapporter göra sammanfattningar av sina centrala resultatindikatorer och tillhörande resultat.

4. Europaparlamentet beklagar bristen på information om genomförandet av rådets handlingsplan för jämställdhet och om de åtgärder som vidtagits för att säkerställa lika möjligheter för personer med funktionsnedsättning som är anställda av rådet. Parlamentet uppmanar rådet att tillhandahålla budgetmyndigheten information om könsfördelning, geografisk fördelning och funktionsnedsättning bland personalen och om intern politik på området.

5. Europaparlamentet beklagar att rådet hittills har ignorerat parlamentets resolution av den 17 december 2020 om behovet av en särskild rådskonstellation för jämställdhet ([1]) och insisterar på att ett särskilt institutionellt forum skulle säkerställa en starkare integrering av jämställdhet i unionens politik och strategier samt nödvändig samordning och framsteg i de viktigaste jämställdhetsrelaterade ärendena.

6. Europaparlamentet påminner om att rådet i enlighet med artikel 286.2 i EUF-fördraget utser ledamöterna av revisionsrätten efter samråd med parlamentet och förstår svårigheterna med att uppnå en jämn könsfördelning på grund av det nuvarande nomineringsförfarandet. Parlamentet påpekar den allvarliga obalansen mellan könen i revisionsrätten, där det under 2020 endast fanns 8 kvinnliga ledamöter jämfört med 18 manliga ledamöter. Parlamentet upprepar sin uppmaning till rådet att ompröva nomineringsförfarandet i syfte att ta itu med detta problem med konkreta åtgärder, såsom att göra det obligatoriskt för medlemsstaterna att presentera en kandidat av varje kön.

7. Europaparlamentet beklagar att rådet utövar sina befogenheter i utnämningsförfarandena för många av unionens institutioner, organ och byråer utan att ta hänsyn till de berörda parterna. Parlamentet beklagar särskilt att rådet upprepade gånger underlåtit att beakta de rekommendationer som parlamentet framfört i sin rådgivande roll när det gäller utnämningen av revisionsrättens ledamöter. Parlamentet insisterar på behovet av en översyn av denna befogenhet i syfte att garantera och stärka berörda institutioners, organs och byråers demokratiska deltagande.

8. Europaparlamentet påminner om och stöder ombudsmannens rekommendationer om transparens i rådets lagstiftningsprocess. Parlamentet beklagar att beslutsprocessen i rådet fortfarande är långt ifrån helt transparent, vilket påverkar medborgarnas förtroende för unionen som en transparent enhet och därmed äventyrar unionens anseende som helhet. Parlamentet uppmanar med kraft rådet att utan onödigt dröjsmål vidta alla nödvändiga åtgärder för att genomföra ombudsmannens rekommendationer och relevanta domar från Europeiska unionens domstol.

9. Europaparlamentet uttrycker sin oro över Europeiska rådets allt större roll när det gäller lagstiftningsärenden, trots att denna institution varken har en lagstiftande eller verkställande funktion och inte tillämpar samma transparensstandarder som rådet, vilket innebär att den inte hålls ansvarig. Parlamentet beklagar att deltagandet av medlemsstaternas ständiga representanter i öppenhetsregistret är helt frivilligt och insisterar på att alla ständiga representationer aktivt bör delta i öppenhetsregistret före, under och efter medlemsstaternas ordförandeskap i rådet. Parlamentet anser att de befintliga etiska reglerna om intressekonflikter, svängdörrsproblematik och transparens i lobbyverksamheten bör stärkas och harmoniseras. Parlamentet uppmuntrar rådet att till fullo utnyttja öppenhetsregistret utöver dess nuvarande begränsningar och uppmanar rådet att vägra att träffa oregistrerade lobbyister.

([1]) EUT C 445, 29.10.2021, s. 150.

10. Europaparlamentet beklagar att uppförandekoden för Europeiska rådets ordförande, trots flera uppmaningar från parlamentet, inte har anpassats till parlamentets och kommissionens uppförandekod, särskilt när det gäller verksamhet som ska godkännas efter det att ordföranden har lämnat tjänsten.

11. Europaparlamentet beklagar att man inte har fått information om den uppförandekod som gäller för rådets samtliga anställda. Parlamentet upprepar att etiskt uppträdande bidrar till en sund ekonomisk förvaltning och ökar allmänhetens förtroende vilket, som revisionsrätten betonar i sin särskilda rapport 13/2019: *EU-institutionernas etiska ramar: det finns utrymme för förbättringar*, är nödvändigt om den offentliga politiken ska lyckas och särskilt att oetiskt beteende av anställda vid och ledamöter av unionens institutioner, organ och byråer tilldrar sig stort intresse bland allmänheten och minskar förtroendet för unionen.

12. Europaparlamentet upprepar sin djupa oro med avseende på de bekräftade intressekonflikterna hos företrädare för medlemsstaterna som deltar i politiska och budgetmässiga beslutsprocesser. Parlamentet anser att företrädare för medlemsstaterna som kan dra direkt fördel av stöd från unionen genom företag de äger, inte bör delta i politiska eller budgetmässiga diskussioner och omröstningar som rör dessa stöd.

13. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till det roterande rådsordförandeskapet att avstå från all sponsring från företag för att täcka en del av sina utgifter. Parlamentet inser att de ekonomiska resurserna från de nationella budgetarna varierar avsevärt mellan medlemsstaterna, och att varje medlemsstat, oavsett storlek och tillgänglig budget, bör ha lika möjligheter att organisera ett framgångsrikt rådsordförandeskap, men anser att acceptansen av företagssponsring orsakar anseendeskada eftersom det riskerar att skapa intressekonflikter. Parlamentet upprepar sin uppmaning till rådet att budgetera rådets ordförandeskap för att säkerställa lämpliga och enhetliga standarder för arbetsprocessens effektivitet och ändamålsenlighet.

14. Europaparlamentet påminner om att enligt artikel 319 i EUF-fördraget utövar parlamentet sina befogenheter i ansvarsfrihetsförfarandet och ansvarar ensamt för att bevilja ansvarsfrihet för genomförandet av unionens allmänna budget, och att Europeiska rådets och rådets budget utgör ett avsnitt i unionens budget.

15. Europaparlamentet påminner om att i enlighet med artikel 335 i EUF-fördraget ska unionen ”i frågor som rör en viss institutions funktion företrädas av den institutionen i enlighet med dess administrativa självständighet” och att detta innebär – med beaktande av artikel 59 i budgetförordningen – att institutionerna har getts erforderliga befogenheter och har ett individuellt ansvar för genomförandet av de avsnitt i budgeten som avser dem.

16. Europaparlamentet noterar att i enlighet med artikel 100 i parlamentets arbetsordning ska ”bestämmelserna angående förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet för kommissionen […] vad gäller genomförandet av budgeten […] även gälla för förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet för följande: […] De personer som är ansvariga för genomförandet av budgetarna för Europeiska unionens övriga institutioner och organ, exempelvis rådet”.

17. Europaparlamentet betonar att under nästan 20 år har parlamentet genomfört den väletablerade och respekterade praxisen att bevilja ansvarsfrihet för alla unionens institutioner, organ och byråer för deras administrativa utgifter. Parlamentet betonar kommissionens upprepade åsikt att sådan praxis även i fortsättningen bör tillämpas av parlamentet.

18. Europaparlamentet beklagar att rådet i mer än ett årtionde har visat att det inte har någon vilja att samarbeta med parlamentet inom ramen för ansvarsfrihetsförfarandet, vilket gör det omöjligt för parlamentet att fatta ett välgrundat beslut om ansvarsfrihet. Parlamentet anser att en sådan brist på samarbete visar på ett fullständigt åsidosättande av parlamentets roll och strider mot principen om lojalt samarbete mellan institutionerna, vilket leder till de mycket negativa effekterna att transparensen och den demokratiska kontrollen av unionens budget misskrediteras samt att medborgarnas förtroende för unionen urholkas. Parlamentet kräver full respekt för parlamentets befogenheter och roll i linje med rättspraxis från Europeiska unionens domstol, som betonar skattebetalarnas och allmänhetens rätt att hållas informerade om användningen av offentliga inkomster, och understryker att denna rätt är kopplad till parlamentets roll i ansvarsfrihetsförfarandet som den enda institution som väljs direkt av unionens medborgare.

19. Europaparlamentet är fortfarande övertygat om att en överenskommelse i denna fråga är möjlig om rådet skulle visa en politisk vilja att samarbeta. Parlamentet upprepar sin vilja att inleda en konstruktiv dialog och uppmanar därför rådet att återuppta förhandlingarna med parlamentet utan onödigt dröjsmål för att finna en lösning inom den nuvarande ramen för ansvarsfrihetsförfarandet.

20. Europaparlamentet påpekar i enlighet med sin resolution av den 4 maj 2022 om uppföljningen av slutsatserna från konferensen om Europas framtid ([2]), att konferensens slutsatser kräver fördragsändringar, bland annat när det gäller förenkling av unionens institutionella struktur, ökad transparens och ansvarsskyldighet i beslutsprocessen och en ny reflektion över unionens befogenheter. Parlamentet anser att unionsmedborgarnas förväntningar utgör ett otvetydigt mandat för att förbättra transparensen och ansvarsskyldigheten, särskilt när det gäller unionens budget och därmed förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet.

21. Europaparlamentet upprepar att en eventuell översyn av fördragen skulle kunna göra ansvarsfrihetsförfarandet tydligare och mer transparent, särskilt genom att ge parlamentet en uttrycklig befogenhet att bevilja ansvarsfrihet för alla unionens institutioner, organ och byråer var för sig, men vidhåller att ett återupptagande av förhandlingarna mellan parlamentet och rådet om ansvarsfrihetsförfarandet i syfte att finna en lösning genom bättre interinstitutionellt samarbete inom den nuvarande ram som fastställs i fördragen skulle utgöra ett första steg för att komma till rätta med det nuvarande dödläget.

([2]) Antagna texter, P9_TA(2022)0141.